Cynghrair Anghenion Ychwanegol y Trydydd Sector
Third Sector Additional Needs Alliance

CYFRANOGIAD AC YMARFER PERSON-GANOLOG

Ariennir gan Lywodraeth Cymru
Funded by Welsh Government

Cyfranogiad plant, eu rhieni a phobl ifanc

Rhaid i unigolyn sy'n ymarfer swyddogaethau o dan y Ddeddf ac sy'n ymwneud â phlentyn neu berson ifanc unigol roi sylw i'r canlynol -

- safbwyntiau, dymuniadau a theimladau'r plentyn a'i riant neu'r person ifanc,
- pwysigrwydd sicrhau bod y plentyn a'i riant neu'r person ifanc yn gallu cyfranogi mor llawn â phosib mewn penderfyniadau sy'n ymwneud ag ymarfer y swyddogaeth dan sylw,
- pwysigrwydd darparu'r wybodaeth a'r cymorth angenrheidiol er mwyn galluogi'r plentyn a'i riant neu'r person ifanc i gyfranogi yn y penderfyniadau hynny.

Adran 6 o'r Ddeddf.

Mae'r ddyletswydd hon yn adlewyrchu ethos ymarfer sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn

Mae ymarfer sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn yn sicrhau bod y plentyn, ei riant neu'r person ifanc yn ganolog i benderfyniadau.

Bydd cefnogi plant, eu rhieni a phobl ifanc i gyfranogi mewn ffordd ystyrlon yn eu helpu i wneud y canlynol :

- teimlo'n hyderus bod eu safbwyntiau, eu dymuniadau a'u teimladau'n cael eu gwrando a'u gwerthfawrogi, hyd yn oed os ydynt yn cael trafferth i'w mynegi.
- bod yn ymwybodol o'u hawliau a'r cymorth a'r gwasanaethau sydd ar gael iddynt.
- datblygu ymdeimlad o gyfrifoldeb a rheolaeth dros eu dysgu.

O ganlyniad i hyn, mae'n fwy tebygol y bydd anghenion y plentyn neu'r person ifanc yn cael eu hadnabod yn gywir ac mae'r ddarpariaeth y penderfynir arni er mwyn diwallu'r anghenion hynny yn fwy tebygol o fod yn effeithiol. Dylai hynny, yn ei dro, arwain at well deilliannau ar gyfer y plentyn neu'r person ifanc .

Mae'r ddyletswydd yn berthnasol beth bynnag yw galluedd y plentyn neu'r person ifanc dan sylw .

Hyd yn oed pan na fydd plant yn gallu deall beth mae ymarfer eu pwerau o dan y Ddeddf yn ei olygu, mae eu cyfraniad i'r broses yn bwysig er mwyn sicrhau bod eu hanghenion yn cael eu hadnabod yn gywir a bod darpariaeth gywir ar waith, sy'n bodloni eu hanghenion mewn modd effeithiol.

Er mwyn bodloni'r ddyletswydd hon, dylai awdurdodau lleol, ysgolion a gynhelir a sefydliadau addysg bellach, wrth iddynt wneud penderfyniadau ynghych ADY plentyn neu berson ifanc neu ei DDdY neu faterion eraill sy'n ymwneud â CDU (gan gynnwys penderfynu a yw CDU yn angenrheidiol), wneud y canlynol:

- gofyn barn y plentyn, ei riant neu'r person ifanc ar sut maen nhw am gyfranogi yn y penderfyniadau, cyn bod y penderfyniadau hynny'n cael eu gwneud
- rhoi gwybodaeth sy'n berthnasol i'r penderfyniad i'r plentyn, ei riant neu'r person ifanc mewn modd y gall y plentyn, ei riant neu'r person ifanc ei ddeall.
- annog y plentyn, ei riant neu'r person ifanc i gyfranogi'n llawn yn y broses.
- defnyddio barn y plentyn, ei rieni neu'r person ifanc i lywio'r penderfyniadau;
- sicrhau bod gan y plentyn, ei riant neu'r person ifanc fynediad at wybodaeth a chyngor ynghylch ADY a'r system ADY.

Darparu gwybodaeth a chefnogaeth

Mae awdurdodau lleol, ysgolion a gynhelir a sefydliadau addysg bellach yn ddarostyngedig i'r dyletswyddau yn y Ddeddf ac i'r gofynion yn y Côd ynghylch darparu gwybodaeth am y system ADY.

Gall y cyrff hyn ddefnyddio'r wybodaeth hon i egluro'r system ADY wrth gyflawni eu dyletswydd i gynnwys a chefnogi plant unigol, eu rhieni a phobl ifanc.

Dylai awdurdodau lleol, ysgolion a gynhelir, sefydliadau addysg bellach a chyrff y GIG ddefnyddio'r wybodaeth am ofynion a dewisiadau cyfathrebu i sicrhau bod trefniadau priodol ar waith i helpu'r plant a'r bobl ifanc i gyfranogi'n llawn mewn penderfyniadau sy'n ymwneud â nhw ac i fynegi eu safbwyntiau, eu dymuniadau a'u teimladau. Ar ben hynny, dylai awdurdodau lleol, ysgolion a gynhelir, sefydliadau addysg bellach a chyrff y GIG ddefnyddio'r wybodaeth honno i sicrhau eu bod yn osgoi trefniadau amhriodol.

Yn yr un modd, wrth ddarparu gwybodaeth a thrafod gyda'r plentyn neu'r person ifanc, dylai'r ysgol a gynhelir, y sefydliad addysg bellach neu'r awdurdod lleol gyfathrebu gan ddefnyddio gofynion a dewisiadau cyfathrebu'r plentyn neu'r person ifanc mewn ffordd y gall y plentyn neu'r person ifanc ei ddeall.

Dylai ysgol, sefydliad addysg bellach neu awdurdod lleol wneud y pethau hyn yng nghamau cynnar y broses o wneud y penderfyniadau hyn a pharhau i wneud hynny ar hyd y broses a all fod yn angenrheidiol er mwyn galluogi'r plentyn, ei riant neu'r person ifanc i gymryd rhan lawn yn y broses.

Er mwyn cynnwys plant a phobl ifanc yn y broses o wneud penderfyniadau, dylai pob corff sy'n ymarfer swyddogaethau o dan y Ddeddf ystyried sut byddai'r plentyn neu'r person ifanc yn hoffi cyfathrebu a chyfranogi, beth fyddai'n ddull ymgysylltu addas ar eu cyfer a sut i'w helpu i gyfranogi.

Adnabod sut byddai plentyn neu berson ifanc yn hoffi cyfathrebu a chyfranogi

Y man cychwyn o ran cynnwys plant a phobl ifanc yw deall sut mae'r plentyn neu'r person ifanc am gyfathrebu ei safbwyntiau a deall unrhyw gymorth a allai fod yn ofynnol i hwyluso cyfranogiad y plentyn neu'r person ifanc.

Mae deall sut mae'r plentyn neu'r person ifanc am gyfranogi yn hanfodol.

Mae hyn yn cynnwys iaith y cyfathrebu, y dull cyfathrebu ac ymgysylltu ac, yn achos pobl ifanc, a ydyn nhw am gynnwys pobl eraill yn y cyfathrebiadau hyn a sut hoffen nhw wneud hynny.

Mae deall gofynion a dewisiadau cyfathrebu'r plentyn neu'r person ifanc yn bwysig er mwyn hwyluso eu presenoldeb a'u cyfranogiad mewn cyfarfodydd sy'n rhan o'r broses o wneud penderfyniadau.

Os na fydd yn briodol iddynt ddod i'r cyfarfodydd hyn, mae angen deall eu gofynion a'u dewisiadau cyfathrebu er mwyn gallu casglu eu safbwyntiau mewn ffyrdd eraill.

Cynlluniau – i gefnogi fy ngorbryder - pwy all fy helpu i?

Bydd deall fy newisiadau cyfathrebu yn fy helpu i gyfranogi yn 'Fy nghyfarfodydd i' a gwneud penderfyniadau ynghylch 'Fy nyfodol i'

Beth yw Cynllunio sy'n Canolbwyntio ar yr Unigolyn?

Proses barhaus o wrando a dysgu am yr hyn sy'n bwysig i'r unigolyn nawr a'r hyn fydd yn bwysig yn y dyfodol, gyda'r teulu, ffrindiau a gweithwyr proffesiynol yn cydweithio i wireddu hyn.

Mae'n ddull gweithredu sy'n ystyried beth sy'n bwysig iddynt nawr, beth yw eu dymuniadau ar gyfer y dyfodol a'r cymorth sy'n ofynnol er mwyn iddynt gyrraedd y nod. Cyflawnir hyn â thîm neu gylch o bobl sy'n eu cefnogi, gan gynnwys rhieni/gofalwyr a gweithwyr proffesiynol.

Yr Egwyddorion Allweddol

- Mae Pobl ifanc, Plant a'u Rhieni/Gofalwyr yn bartneriaid yn y cynllunio.
- Mae'n ystyried y person ifanc cyfan heb ganolbwyntio'n unig ar ei ddiagnosis neu'r hyn na all ei wneud
- Mae'r sesiynau'n ddigwyddiadau gweithredol sy'n cynnwys amlygu'r pethau mae pawb yn eu hoffi a'u hedmygu am y plentyn/person ifanc
- Dynodir camau gweithredu i'r unigolion sydd wedi bod â rhan yn y cynllunio
- Dylai pawb sy'n berthnasol fod yn chwarae rhan yn y broses

Dogfennau Canllawiau Cynllunio sy'n Canolbwyntio ar Unigolion:

- Ymarfer sy'n Canolbwyntio ar Unigolion mewn Addysg: canllaw ar gyfer y blynyddoedd cynnar, ysgolion a cholegau yng Nghymru

- Datblygu fel Sefydliad sy'n Canolbwyntio ar Unigolion: offeryn hunanasesu a chamau arferol ar gyfer cynnydd

- Pecyn cymorth Adolygiadau sy'n canolbwyntio ar Unigolion: canllawiau ar gyfer y blynyddoedd cynnar, ysgolion a cholegau yng Nghymru

Offer Cynllunio sy'n Canolbwyntio ar Unigolion

Mae offer meddwl sy'n canolbwyntio ar unigolion yn ffyrdd pwerus a hyblyg o weithio gyda phob dysgwr unigol.

Gellir eu defnyddio mewn unrhyw drefn. Bydd y rhan fwyaf o sefydliadau addysg yn dechrau drwy ddefnyddio'r Proffil Un Dudalen a'r Offeryn Gwerthfawrogi.

- Proffil un dudalen
- Offeryn gwerthfawrogi.
- Diwrnod da diwrnod gwael
- Dyheadau
- Proffil gwneud penderfyniadau.
- Beth sy'n gweithio a ddim yn gweithio
- Siart cyfathrebu
- Cylch perthynas
- Log dysgu
- 4 plws 1

Proffiliau un dudalen

Yn sylfaen cefnogaeth sy'n canolbwyntio ar unigolion, mae proffil un dudalen yn cynnwys gwybodaeth allweddol am gymeriad, doniau a thalentau unigolion; beth sy'n bwysig iddynt a'r ffordd orau i'w cefnogi.

Offeryn gwerthfawrogi

Defnyddir yr offeryn yma i gasglu gwybodaeth am beth mae pobl eraill yn ei hoffi a'i edmygu am unigolyn; eu doniau, eu talentau a'u diddordebau.

Diwrnod da – diwrnod gwael

Defnyddir yr offeryn yma i gasglu gwybodaeth am beth sy'n gwneud diwrnod unigolyn yn dda neu'n wael, a'r hyn y gallwch ei wneud i sicrhau eu bod yn cael mwy o ddyddiau da.

Dyheadau

Yn eich helpu i ddarganfod, yn seiliedig ar ddoniau a thalentau unigolyn, yr hyn sy'n bwysig iddynt, beth maen nhw am fod a beth maen nhw am wneud.

Beth sy'n gweithio a ddim yn gweithio
Ciplun o safbwyntiau gwahanol bobl o sut mae pethau, beth sy'n gweithio'n dda, a beth ddylai fod yn wahanol. Gall ganolbwyntio ar un maes bach o addysg y dysgwr neu fod yn fwy cyffredinol.

Siart cyfathrebu
Beth mae'r unigolyn yma yn ei gyfathrebu drwy ei ymddygiad, a sut mae am i chi ymateb

Proffiliau a chytundebau gwneud penderfyniadau
Darlun o'r penderfyniadau a wnaiff y dysgwyr, sut maen nhw'n gwneud hynny, a'r gefnogaeth a'r wybodaeth mae arnyn nhw eu hangen.

Cylch perthynas
Crynodeb gweledol o'r bobl bwysig ym mywyd yr unigolyn.

Log dysgu
Cofnod o ddysgu unigolion sy'n eich helpu i weld beth ddylai aros yr un peth a beth ddylai newid.

4 plws 1
Offeryn meddwl i'ch helpu i ystyried beth ddigwyddodd drwy edrych ar hyn y buoch chi'n rhoi cynnig arno a'i ddysgu, yn falch ohono ac yn pryderu amdano - ac yna i'ch helpu i benderfynu beth i'w wneud nesaf .

Mae gweithio gyda rhieni trwy ddull sy’n canolbwyntio ar unigolion bob amser yn dechrau mewn ffordd gadarnhaol gyda dathliad o’r hyn sy’n gwneud y plentyn yn unigryw ac yn un sy'n cael ei werthfawrogi. Gosodir targedau sy'n agos at anghenion gwirioneddol y dysgwr ac felly’n rhwyddach eu cyflawni, gyda phawb sy’n bresennol yn hollol atebol ac yn ymrwymedig i lwyddiant. Mae rhieni, y dysgwyr a'r gweithwyr proffesiynol yn bartneriaid cyfartal a chaiff y dull ei weithredu gyda’r dysgwr yn y canol.

Mae gennym nifer o deuluoedd yn ein hysgol sydd wedi bod yn ymwneud â’r dull yma ers peth amser. Mae ganddyn nhw nawr berthynas gref gyda gweithwyr proffesiynol sy’n hyrwyddo deialog agored a datrys problemau ar gyfer llwyddiant y dysgwr.

Mae rhieni wedi rhoi sylwadau cadarnhaol ar y dull gweithredu, yn arbennig sut mae’n adeiladu ymddiriedaeth a pherthynas gref ar draws proffesiynau a chymunedau. Mewn llawer o achosion, mae wedi grymuso rhieni a sicrhau eu bod yn deall yn llawn y gefnogaeth sydd ar gael a chynnydd eu plentyn.

Pennaeth

Rwy fel arfer yn defnyddio diwrnod da – diwrnod gwael i geisio canfod beth sy'n bwysig i rywun, a sut i'w cefnogi, er fy mod hefyd yn cael cylch perthynas yn neilltuol o ddefnyddiol wrth geisio dynodi unigolyn allweddol a allai sicrhau newid.

Gwerthfawrogi. Pwysig i/ar gyfer. Beth sy'n gweithio a ddim yn gweithio. Beth allai fod yn well

Gwelais fy mod yn cofnodi'r rhan fwyaf o'r wybodaeth mae arnaf fi ei hangen o dan y penawdau hyn ac mae eu defnyddio yn fy ymgyngoriadau yn fy helpu i ganolbwyntio ar anghenion a dymuniadau'r dysgwyr. Roeddwn hefyd eisiau sicrhau fy mod yn rhoi cymaint o ran â phosib i'r dysgwyr yr ydw i'n gweithio gyda nhw wrth ddynodi'r gefnogaeth maen nhw'n teimlo bod ei hangen arnynt.

Ymddengys bod rhieni hefyd yn hapusach gyda'r ffordd hon o adrodd, yn arbennig gyda'r ffocws yn symud tuag at y cadarnhaol, h.y. yr hyn y gall y plant ei wneud, a datblygu ymyriadau ymarferol sy'n rhoi ystyriaeth i safbwynt y dysgwr a safbwynt y rhieni.

Seicolegydd Addysg

Mae offeryn meddwl diwrnod da – diwrnod gwael yn gadael i ni ddarganfod yn benodol beth sy’n gwneud diwrnod da a diwrnod gwael i bob dysgwr.

Gyda’r wybodaeth yma, gallwch ddeall mwy am yr hyn sy’n bwysig i’r dysgwr, a gallwch wneud yn siŵr fod ganddynt yr union gefnogaeth y mae arnyn nhw ei hangen bob dydd yn yr ysgol neu'r coleg.

Diwrnod da Molly

- ✓ Mam yn mynd â fi yn y bore.
- ✓ Ffarwelio â mam a dad yn iawn yn y bore, cael cwtsh a chusan.
- ✓ Cerdded am o leiaf 5 munud i gyrraedd yr ysgol.
- ✓ Cael gwersi sy'n gadael i chi fod yn greadigol a chymryd cyfle - arbrofi a dim ots os ydw i'n anghywir.
- ✓ Llawer o hwyl gyda fy ffrindiau.
- ✓ Ein criw i gyd yn chwarae gyda'n gilydd.
- ✓ Mam neu Dad yn dod i fy nôl i ar ddiwedd y dydd.
- Fi a ffrind yn cael tasg gan yr athro.
- ✓ Mam neu Dad gartref pan fydda i'n dod yn ôl o'r
- ✓ ysgol.
- Gwneud ysgrifennu a darlunio, posteri sydd orau.
- ✓ Darllen llyfrau antur da.
- ✓ Cerdded rhan o'r ffordd adre ar ôl ysgol.
- ✓

Diwrnod gwael Molly

- ✗ Mam yn gorfod mynd i'r gwaith yn gynnar ac yn methu mynd â fi i'r ysgol.
- ✗ Athro dan straen ac yn gweiddi.
- ✗ Gweld rhywbeth nad ydw i'n ei hoffi.
- ✗ Athro yn gweiddi ar rywun yn gwneud i mi deimlo dan straen ac yn anghysurus.
- ✗ Teimlo mod i wedi gwneud rhywbeth o'i le, fel peidio â gwneud gwaith cartref neu lenwi cofnod darllen.
- ✗ Yr athro yn edrych ar gofnodion darllen - yn gwneud i mi bryderu.
- Dangos fy ngwaith i'r dosbarth heb ofyn.
- ✗ Gorfod eistedd trwy wasanaeth hir.
- Peidio â chael egwyl, neu gael egwyl fer.
- ✗ Teimlo mod i'n methu cyrraedd y targed - heb wneud
- ✗ rhywbeth mae disgwyl i mi wneud neu ei wneud yn anghywir.
- ✗ Cael prawf heb wybod ei fod yn dod.
- ✗ Yr athro yn darllen canlyniadau'r prawf yn uchel.

Manteision yr offeryn meddwl dyheadau

Mae'r offeryn meddwl yma yn dangos i'r dysgwyr fod rhai o'r pethau mae eraill yn eu hoffi a'u hedmygu amdanynt yn nodweddion y dymunant eu cael.
Yn ogystal, mae'r offeryn meddwl yma yn annog dysgwyr i feddwl nid yn unig pa yrfa hoffen nhw gael, ond hefyd pa fath o berson hoffen nhw fod.

Oherwydd sylw Mam-gu, fe wnaethon ni edrych wedyn ar broffil un dudalen Jake. Beth allai Jake ddweud wrthyn ni nawr am ei ddyhead ar gyfer y dyfodol?
Fe wnaethon ni edrych ar yr hyn rydyn ni'n ei hoffi a'i edmygu amdano a siarad am y math o berson y byddai eisiau bod yn y dyfodol, yn hytrach na chanolbwyntio ar yr hyn yr hoffai wneud. Byddai edrych ar yr hyn oedd yn bwysig i Jake hefyd o gymorth wrth fapio dyheadau'r dyfodol ar ei gyfer - yr ysgol

Mae'r offeryn meddwl yma yn galluogi'r oedolion ym mywyd y dysgwr i nodi cyfleoedd i feithrin cryfderau'r dysgwr, a darganfod ffyrdd i'r dysgwyr ddefnyddio eu cryfderau mewn profiad gwaith a rolau yn y dyfodol. - **Yr ysgol a'r rhieni**

Mae'r offeryn beth sy'n gweithio a ddim yn gweithio yn rhoi ystyriaeth i wahanol safbwyntiau ac mae'r adrannau clir yn canolbwyntio ar y person sy'n siarad.

Rydyn ni'n ffurfio cynlluniau gweithredu ac yn dynodi'r person sy'n gyfrifol am bob gweithred, ynghyd â'r dyddiad ar gyfer cwblhau hynny.

Nid yw'r camau gweithredu bob amser yn rhai y mae angen i'r ysgol eu gwneud; gellir gosod perchnogaeth cyfrifoldeb gyda'r dysgwr a'r rhieni a phobl eraill lle bo'n briodol.

Mae modd cyflawni rhai o'r camau gweithredu yn gyflym iawn, sy'n ardderchog gan ei fod yn golygu y bydd gan y dysgwr fwy o ffydd yn y broses.

Ysgol

Pam defnyddio siartiau cyfathrebu?

Mae pawb ohonom yn cyfathrebu mewn amrywiaeth o ffyrdd ac mae siartiau cyfathrebu yn ddull syml ond grymus o ganfod a chofnodi sut mae dysgwr yn cyfathrebu drwy eu gweithredoedd yn ogystal â'u geiriau.

Drwy ddefnyddio'r offeryn meddwl yma gallwch wrando ar ddysgwyr, sut bynnag y maent yn cyfathrebu a bydd eich strategaethau rheoli yn llawer mwy llwyddiannus oherwydd gallwch ganolbwyntio ar newid y pethau cywir p'un a yw hynny'n cyfeirio at yr hyn sy'n digwydd neu ganfyddiad y dysgwr ohono.

Gallwch hefyd sicrhau bod pawb sy'n gweithio gyda'r dysgwr yn dod i'w adnabod ac yn ymateb mewn modd cyson i'w gyfathrebu.

'Beth ydw i'n ei gyfathrebu i chi?' a 'Beth ydych chi'n ei gyfathrebu i fi?'
Mae dau fath o siart gyfathrebu:

Mae'r cyntaf yn ddisgrifiad clir a grymus o sut mae'r dysgwr yn cyfathrebu. Yn yr ail, yn hytrach na chofnodi beth mae'r dysgwr yn ei wneud, cofnodwn yr hyn rydyn ni'n ceisio'i gyfathrebu iddyn nhw, ac yna beth rydyn ni'n eu hannog nhw i wneud.

Beth rydyn ni am ei ddweud wrth William	I wneud hyn	Cefnogir gan
Ei bod yn amser bwyd	Gwneud yn siŵr bod William yn edrych arnoch a dweud y gair 'brecwast', 'cinio' neu 'swper'.	Dangos ei blât i William
Ei bod yn amser mynd	Gwneud yn siŵr bod William yn edrych arnoch a dweud y gair 'mynd'	Dangos y symbol golau traffig gwyrdd i William.
Bod angen iddo ddewis gweithgaredd.	Gwneud yn siŵr bod William yn edrych arnoch a dweud y gair 'dewis'.	Dangos i William y dewis sydd ar gael iddo, heb roi mwy na dau ddewis. Gallwch ddefnyddio eitemau cyfeirio neu luniau i wneud hyn.

Mwy o fanteision siartiau cyfathrebu

- Caiff **ymddygiad** dysgwyr ei ddeall fel math o gyfathrebu a gall staff eu cefnogi'n llawer mwy effeithiol.
- Mae siartiau cyfathrebu yn caniatáu i ddysgwyr rannu'r hyn sy'n gweithio orau iddynt pan fyddant yn teimlo'n anhapus neu'n ddig.
- Gall staff newydd a staff cyflenwi ddefnyddio'r wybodaeth ar unwaith i roi cefnogaeth gyda dirnadaeth a dealltwriaeth.
- Gall dysgwyr eraill hefyd ddefnyddio'r wybodaeth ar y siart cyfathrebu i adeiladu perthynas well, yn ogystal â deall bod pawb yn wahanol ac yn cyfathrebu mewn amrywiaeth o ffyrdd.
- Gall rhieni rannu'r ddirnadaeth sydd ganddynt am strategaethau cyfathrebu eu plentyn a gwybod y cânt eu deall a'u rhannu.
- Staff a'r ysgol neu'r coleg. Mae'r diwrnod yn fwy esmwyth; mae'r staff yn fwy ymwybodol o pryd mae'r dysgwyr yn teimlo'n bryderus neu'n anhapus, a gallant ymateb yn brydlon ac mewn modd priodol.

Siart cyfathrebu ymddygiad:

Ar yr amser yma	Pan fydd hyn yn digwydd	Rydyn ni'n meddwl bod hyn yn golygu	Mae angen i ni wneud hyn
Amser chwarae	Mae'n edrych yn ôl ar yr oedolion dro ar ôl tro	Nid yw am chwarae'n annibynnol	Cydio yn ei law os nad yw'n gofyn fel arall. Defnyddio cardiau i'w alluogi i ddangos a yw'n hapus neu'n drist am yr hyn sy'n digwydd
Newidiadau yn y drefn arferol	Gofyn ble mae'n mynd, yn gyson	Gormod o ddewis, mae'n ei chael yn anodd penderfynu ble i fynd	Rhoi bwrdd gweithgaredd iddo fel y gall ddewis rhwng dau weithgaredd
Amser gweithgaredd	Ailadrodd ymadroddion o raglenni teledu neu ymadroddion oedolion	Mae arno eisiau cymdeithasu gyda'r person	Annog cymdeithasu trwy fodelu mewn modd priodol

Offerynnau meddwl gwneud penderfyniadau

Mae dwy ran i'r offeryn meddwl gwneud penderfyniadau:

Y proffil gwneud penderfyniadau, sy'n rhannu dewisiadau'r dysgwyr wrth wneud penderfyniadau; a'r

Cytundeb gwneud penderfyniadau sy'n nodi'r penderfyniadau pwysig y mae angen i'r dysgwyr eu gwneud a sut maen nhw am gael eu cefnogi wrth iddynt eu gwneud.

Gall y dysgwyr wneud penderfyniadau gwybodus eu hunain, gyda chefnogaeth. Gall y dysgwyr a'r staff ddefnyddio’r offer i feddwl sut i gynyddu eu gallu i wneud penderfyniadau a chynyddu eu cyfrifoldeb.

Pan fydd rhieni'n ymwneud â gwneud penderfyniadau gan y dysgwr (e.e. rhieni ac athrawon), mae’r offeryn meddwl yma’n egluro pwy sy’n rhan o wneud y penderfyniad a sut gwneir y penderfyniad terfynol.

Efallai bydd angen cefnogi rhai rhieni i weld eu plant fel partneriaid yn y penderfyniadau ynghylch eu haddysg.

Gallent fod yn pryderu, er enghraifft, nad oes gan y plentyn y gallu i ystyried yr holl ffactorau perthnasol.

Gallai cynnig cefnogaeth ac anogaeth i rieni yn y sefyllfa yma helpu i oresgyn anawsterau a sicrhau cyfranogiad llawn eu plentyn.

Rhaid i'r sawl sy'n ymarfer y swyddogaeth ystyried safbwyntiau, dymuniadau a theimladau'r plentyn a'r rhieni, gan gynnwys pan fydd eu safbwyntiau'n wahanol.

Efallai y bydd angen cymorth ar rieni i ddeall y gall eu plant, gydag amser, ddechrau ffurfio'u barn eu hunain am eu haddysg, cefnogaeth a sut maen nhw am gyfranogi mewn penderfyniadau ynghylch eu ADY.

Gallai'r safbwyntiau hyn fod yn wahanol i rai eu rhieni. Gyda chymorth, gallai'r rhieni ddod i ddeall bod hwn yn gam pwysig ar daith eu plentyn tuag at fod yn fwy annibynnol a fydd yn ei helpu i reoli'i ddysgu.

Gweithgaredd - Proffil Un Dudalen

Gan edrych ar yr astudiaeth achos a meddwl am y model sy'n dangos sut mae'n gweithio (6 chwestiwn) –
ewch ati i godi'r holl wybodaeth bwysig a datblygu'r proffil un dudalen

Joe

Eiriolaeth

Mae gwasanaeth **eiriolaeth annibynnol** SNAP Cymru yn cynnig: gwybodaeth, cyngor, eiriolaeth, cynrychiolaeth a chefnogaeth i blant a phobl ifanc ag ADY.
Mae eiriolaeth yn hanfodol er mwyn sicrhau bod eu dymuniadau a'u safbwyntiau yn cael eu clywed bob amser, a bod plant a phobl ifanc yn cael eu diogelu a'u grymuso i godi llais drostynt eu hunain.

Mae SNAP Cymru wedi mabwysiadu'r egwyddorion craidd canlynol –

- Mae ein heiriolwyr yn gwerthfawrogi ac yn parchu plant a phobl ifanc fel unigolion.
- Mae ein heiriolwyr yn gweithio i sicrhau bod plant a phobl ifanc yn gallu deall yr hyn sy'n digwydd iddynt, yn gallu gwneud eu barn yn hysbys a hefyd, lle bo hynny'n bosibl, yn gallu ymarfer dewis wrth wneud penderfyniadau amdanyn nhw eu hunain a'u dyfodol.
- Mae ein heiriolwyr yn helpu plant a phobl ifanc i godi materion a phryderon am yr hyn maen nhw'n anhapus yn ei gylch. Bydd hyn hefyd yn cynnwys gwneud cwynion ffurfiol ac anffurfiol o dan Adran 26 o Ddeddf Plant 1989.
- Gall cyfranogiad gweithredol plant a phobl ifanc yn y broses o gasglu gwybodaeth, cynllunio a gwneud penderfyniadau helpu i osgoi anghydfod a gwrthdaro.

Gallwn helpu plentyn neu berson ifanc i ddeall y prosesau perthnasol er mwyn deall eu hawliau, a darparu gwybodaeth ddiduedd i'w helpu i ddeall eu dewisiadau a gwneud penderfyniadau ar sail gwybodaeth.

Pryd gall person ifanc gael eiriolwr ?

- Os yw person ifanc yn teimlo nad oes rhywun yn gwrando ar eu barn ac eisiau rhywun ar ei ochr
- Os ydyn nhw'n anfodlon ar y gofal maen nhw'n ei gael
- Os ydyn nhw'n ddig neu'n anhapus am rywbeth sy'n digwydd iddyn nhw
- Os ydyn nhw'n teimlo nad ydyn nhw wedi cael eu trin yn deg
- Os nad oes neb yn dweud wrthyn nhw beth sy'n digwydd o ran eu sefyllfa
- I'w helpu i gymryd rhan mewn cyfarfodydd ac adolygiadau
- I helpu pobl ifanc i wneud penderfyniadau ar adegau pontio o'r ysgol i'r coleg
- Os ydyn nhw am wneud cwyn, hawlio bod gwahaniaethu yn eu herbyn neu apelio i'r tribiwnlys.
- Os oes angen 'Cyfaill Achos' i'w cefnogi gydag apêl neu hawliad
- Os nad oes ganddyn nhw alluedd - ni fydd pawb yn medru gwneud penderfyniadau. Heb alluedd yw'r enw ar hyn.

Gall rhieni sydd heb alluedd hefyd gael eiriolwr gan SNAP Cymru.

Derbyn y newyddion diweddaraf gan SNAP Cymru

Mae gan wefan SNAP Cymru lawer o wybodaeth ac adnoddau defnyddiol y gallwch gael mynediad atynt a'u rhannu ar unrhyw adeg:

snapcymru.org

Dilynwch ni ar y cyfryngau cymdeithasol i gael y newyddion diweddaraf am ddeddfwriaeth a digwyddiadau:

www.facebook.com/SNAPCymru

@SNAPCymru